

פסחים לט. (משנה) עד לט: (משנה)

ביאורי מושגים

מרור: מצוות אכילת מרור אינה מצווה מן התורה בפני עצמה, אלא תלויה היא באכילת קרבן הפסח. לכן, בזמן הזה שאין קרבן פסח חיוב מרור (בלילה הראשון של פסח) רק מדרבנן.
כסף מעשר שני: פירות מעשר שני ניתן היה או להעלותם כמו שהם לירושלים או לפדותם בכסף ולהעלות את הכסף לירושלים. כדי לדאוג לאספקת פירות לעיר הבירה תיקנו חכמים תיקנו שכל אלו שגרים במרחק הליכת יום מירושלים (לדוגמא: עד מגדל עדר (גוש עציון) - בדרום) יעלו את הפירות עצמם לירושלים. הרחוקים יותר יכולים לפדות ולהעלות את הכסף.
 בכסף עצמו ניתן לקנות רק אוכל ולא דברים אחרים. הפסוק עצמו מפרט מינים שונים של אוכל **שניתן לקנות** (בבקר, ובצאן, וביין, ובשכר) התנאים נחלקו עד כמה יש להרחיב את מיני האוכל לאור הריבוי שיש לפני ואחרי הפירוט ('בכל אשר תאוה נפשך') כך למשל נחלקו התנאים האם ניתן לקנות דגים בכסף (שאלה זו כמובן השפיעה בצורה דרמטית על מסעדות הדגים שבירושלים...)

משנה

סוג הירקות שיכולים לשמש כמרור:

- חזרת (חסה), תמכא (מרוה או חריין), חרובינא (עשב הגדל מסביב לדקל), עולשין, מרור (חסת בר).

מצב הירקות אלו:

- יבשים, לחים - יוצאים בהם.
- כבושים, שלוקים, מבושלים - לא יוצאים בהם.

דינים נוספים:

- ניתן לצרף לשיעור כזית מכמה סוגי ירקות.
- ניתן לצאת אף בקלח של ירקות אלו.
- ניתן לצאת אף במרור שהוא: דמאי, מעשר ראשון שנטלה תרומתו, מעשר שני והקדש שנפדו.

לכתחילה מצוה בחזרת (החסה שלנו).

הגמרא מביאה סוגים נוספים של ירקות שניתן לצאת בהם למרור.

דין זה נאמר לגבי הקלח. אך בעלים יוצאים רק בלחים.

התנאים בברייתא נחלקו האם יוצאים בכמושים.

רב: על אף שהקלח של החזרת נעשה עב דינו לעניין כלאיים כשאר הירקות (מבחינת ההרחקות הנדרשות בכלאיים), ואין להחמיר בו יותר (כמו שמחמירים בכרוב).

מרור הוקש למצה וכפי שניתן להכין מצה מכמה מינים כך גם מרור

התנאים הבאים לזיהוי המרור כירק נלמדו מההיקש למצה:

- גידולי קרקע (ולכן לא מדובר במרה של הדג כופיא).
- מין זרעים (ולכן לא מדובר בעץ הירדוף המר). (ראה מהרש"א)
- דבר שניקח בכסף מעשר (ולכן לא מדובר בזרע הרזיפו המר).

במה קל מרור ממצה?

פירוש א ברש"י:
 חובת הפרשת מעשרות מרור (=ירק) היא מדרבנן, וממצה היא מדאורייתא.

פירוש ב ברש"י:
 חובת אכילת מרור בזמן הזה היא מדרבנן, ומצה היא מדאורייתא.

לדעת ר"ע (לו) יוצאים ידי חובה במצה של מעשר שני בירושלים, ולכן לומדים מרור בקל-וחומר ממצה.

לדעת ריה"ג (לו) לא יוצאים ידי חובה במצה של מעשר שני בירושלים, ולמרות שמרור קל ממצה - דינם שווה.

האם יוצאים ידי חובה במרור של מעשר שני בירושלים?

ר' עקיבא: כן.

ר' יוסי הגלילי: לא.